

Bidrag til høring om endringer i barnehageloven ved forelder i Smedbakken barnehage, bydel Alna, Oslo:
Guri Waalen Borch
Munkebekken 222
1061 OSLO

Høring i forbindelse med planlagte endringer i barnehageloven

Kunnskapsdepartementet foreslår i punkt 6.7, side 29 i *Høringsnotat om endringer i barnehageloven* å gi barnehageeier «**rett til å velge** hvilke system, verktøy og observasjonsmetoder barnehagen skal benytte for å følge med på barns trivsel og utvikling».

Jeg setter pris på min mulighet som barnehageforelder til å uttale meg om mitt syn.

Jeg vil til dette understreke det samme som professor i pedagogikk Solveig Østrem og Høgskolelektor i pedagogikk Vigdis Foss påpeker i Aftenposten, 2.12.14: «Det er en kjent sak at mange kommuner har svak barnehagefaglig kompetanse i forvaltningen og mer tillit til standardiserte verktøy enn til barnehagelæreres faglige dømmekraft.»

Som forelder er jeg svært skeptisk til bruk av slike verktøy. I høringsnotatet understrekes det at «barnehagen skal (.) drives i samsvar med de ønsker foreldrene har for omsorg og oppdragelse av barna, og foreldrene skal være med på å påvirke barnehagevirksomheten.» Foreldre kan vanskelig påvirke barnehagevirksomheten i samme grad dersom barnehageeier har rett til å velge hvilke system, verktøy og observasjonsmetoder barnehagen skal benytte. Foreldrene skal ikke da forholde seg til den enkelte styrer eller pedagogiske leder, men til barnehageeier. Foreldrene har ifølge det nye forslaget heller ikke rett til å motsette seg kartlegging av eget barn.

Jeg er opptatt av at barnehagen skal være et sted der barn blir anerkjent som enkeltindivider; ikke utsatt for standardiserte metoder. Libe Rieber-Mohn sier i Aftenposten 7.12.14: «Noen straffer seg selv, andre reagerer med aggressivitet mot omgivelsene. Barn som stjeler har som regel selv blitt frastjålet noe viktig i livet. Det er gjerne en grunn til at barn viser avvikende adferd.» Min oppfatning er at når barn med såkalte atferdsvansker, som i virkeligheten *kan* komme av omsorgssvikt, blir møtt med standardiserte verktøy, blir de utsatt for ny svikt. Atferden deres trenger regulering, er tanken bak. Hva da med følelsene og opplevelsene som ligger bak atferden? Disse risikerer i stor grad å bli oversett.

Jeg vil at mitt og andres barn skal bli møtt av mennesker som kan barnehagefaget, som bruker seg selv, sin kunnskap og sin egne naturlige autoritet og empati i møte med barna, heller enn standardiserte verktøy. Er det planer om at noen barn skal møtes med sistnevnte, *må* foreldrene ha rett til å si nei. Jeg vil *ikke* at mitt barn for eksempel skal være del av et belønning- og strafferegime. Rammepåbudet har klare føringer om at ethvert barn i barnehage skal møtes med tillit og respekt. Jeg mener det ikke er respektfullt å f.eks. ignorere et barn som «sutrer» (er lei seg for noe) fordi dette i følge en standardisert metode er mest effektivt for å få barnet til å slutte. Jeg vil at barnehagepersonalet skal få lov til å bruke sin profesjonalitet til å se og anerkjenne mitt barn og hennes behov og følelser. Da vet jeg at hennes behov for trygghet og omsorg blir møtt, og slik kan hun utvikle seg til å bli en trygg voksen i framtida.

Her et eksempel på en slik type system/program: Ida Laakso og Nina Jensen, studenter ved førskolelærerutdanningen, Universitetet i Tromsø, skrev følgende på bloggen mestermestrerikke.no den 23.3.14 om programmet *De utrolige årene*:

Bidrag til høring om endringer i barnehageloven ved forelder i Smedbakken barnehage, bydel Alna, Oslo:
Guri Waalen Borch
Munkebekken 222
1061 OSLO

««Naboros» er en mye brukt strategi i dette programmet. «Naboros» går ut på å regulere det de voksne anser som uønsket atferd, gjennom å rose barnet ved siden av. Barnet som har den uønskede atferden, blir oversett av den voksne. Tanken bak dette er at det barnet som blir ignorert ønsker den samme rosen og derfor tilpasser atferden. Det argumenteres ofte for at dette er positivt, da det vil føre til mindre negativ tilbakemelding og irettesetting fra de voksne. Det vi har erfart i forhold til dette, er imidlertid at barnet som blir oversett blir sittende for seg selv og må forsøke å tolke den voksnes diffuse og tvetydige signaler. Det at den voksne ikke henvender seg direkte til barnet gjør at barnet blir usikker og latt alene med opplevelsen. Vi mener at ved å rose barnet ved siden av, brukes barna som et middel for å oppnå de voksnes mål. Denne typen ros er ikke genuin, da hensikten med rosen er å irettesette det andre barnet. Barn sitt grunnleggende behov for å bli sett og anerkjent av de voksne bør ikke bli brukt som en strategi for å tilfredsstille de voksnes forventninger til atferd. Vi stiller oss her kritiske til hvorvidt denne metoden kan være etisk forsvarlig.»

(..)

«I programmet De utrolige årene fremstilles barna som om de har behov for behandling av de voksne, for å unngå utvikling av store atferdsvansker. Vi mener at dette vitner om et syn på barn som i utgangspunktet kunnskapsløse og vanskelige. Dette er ikke i samsvar med Rammeplan for barnehagen sitt syn på barn som kompetente og aktivt medvirkende i egen og andres læring. I tillegg understreker rammeplanen at barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Dette ser vi ikke at dette programmet gjør i sitt syn på barn.

Vi ønsker at våre egne barn i barnehagen og skolen opplever voksne som våger å tenke selv og stole på sin egen kompetanse i møte med barna. Vi har mye større tillit til den profesjonelles kunnskaper, faglige innsikter og kjennskap til hvert enkelt barn, enn til et ferdigutviklet program fra USA som sier hvordan våre barn skal bli møtt i enhver situasjon. Samspillet med de ulike barna vil avhenge av mange faktorer, som barnet selv, den voksne, relasjonen og situasjonen. Det finnes ingen ferdige svar man kan bruke i møte med mennesker.»

Det er slik jeg vil at mitt barn skal møtes. Av kritiske barnehagelærere som stoler mer på seg selv og egen kompetanse enn et ferdigutviklet program fra USA. Som forelder ønsker jeg at de som jobber med barna hver eneste dag, og som har en profesjonsutdanning, skal bli vist tillit til at de kan møte barna der barna er, uten å bli overstyrt av verktøy, systemer og observasjonsmetoder bestemt av noen ovenfra. Troen på spesifikke systemer som om barns atferd kunne skreddersys på bestilling er ikke måten barn (eller voksne for den saks skyld) har behov for å bli møtt.

Foreldre vil miste sin reelle mulighet til medvirkning dersom barnehageeier kan velge hvilket system, verktøy og observasjonsmetoder barnehagen skal benytte. Én forelder kan ikke stå alene opp imot en hel kommune eller en stor kommersiell barnehageaktør. Å hevde noe annet gir ingen mening.